

jev. Stanko Vraz pa se je bil rano seznanil s hrvaščino in arbščino, katera jezika sta skoro isto, kar je naša materinščina. Stanko Vraz je bil goreč domoljub, in zato je bil v veliki skrbi za našo bodočnost. Slovenski narod se mu je zdel premali, da bi mogel sam na vse veke brez pripomoči bratakih narodov izhajati. A isto se mu je videlo o Hrvatih in Srbih. Zato je želel, da bi se vsi Jugoslovjani — on nas je nazival Ilire — združili v jeziku, ter pisali z vsem umljivo ilirščino, katero je sam gojil. Začetkoma je sicer pisal štajersko slovenščino, a se pozneje poprijel ilirščine, v katerem jeziku ste že pred 40 leti pisane bile „politiške novine“ in lepoznavski list „Danica“ v Zagrebu. Nagovarjal je on tudi kranjske Slovence, posebno Preširna, naj se poprimejo njegovega jezika, a ga niso slušali. Stanko Vraz učen mož, izvrsten pesnik, ima zasluge za Jugoslovane (Ilire) v obče, in še posebej pa za Hrvate (jedro nekdanjih Ilirov) in za Slovence. V hrvatskem (ilirskem) jeziku je spisal ta glasoviti pesnik obilo svojih krasnih pesmi, katere je (nekatero v drugič) „Hrvatska (prej ilirska) Matica“ v 5 knjigah na svetlo dala; v hrvatskem je uredoval tudi znanstveno knjigo „Kolo“, bil duša narodnega hrvatskega življenja v Zagrebu in na Hrvatskem skozi 10 let. Za Slovence pa ima te-le zasluge. Speval je pesmi tudi v slovenskem našem narečju, občeval z mnogimi odličnimi Slovenci in nabiral po vsem Slovenskem narodne pesmi. Teh je neznančno veliko nabral, namenil jih izdati sam, a manjkalo mu je za to potrebnega denarja. Veliko množico teh prekrasnih slovenskih narodnih pesem hrani „Slovenska Matica“. Stanko Vraz, ta veleum jugoslovanski, ta skoro največji jugoslovanski domoljub, umrl je dosti prerano l. 1851 v Zagrebu, kjer je tudi pokopan.

Kdo pa je bil Urban Jarnik?

Urban Jarnik je bil duhovnik na Koroškem in znamenit slovenski pisatelj tiste dobe. Rojen je bil l. 1784 v Zilski dolini na Koroškem. Njegov učitelj je bil Gutmann v Celovcu, kateri je bil tudi pisatelj slovenski. (Spisal je Windische Sprachlehre in več družega.) A Jarnik je daleč presegnil svojega učitelja. V mladih letih je precej dobrih slovenskih pesmi zložil in mnogo za ljudstvo koristnih knjižic v domačem jeziku izdal, n. pr. „Sber lepih vakov za mladino“, „Sadjerejo“, „Molitvene bukvice za otroke“, „Jedro krščanskih resnic“. V poznejših letih se je pa skazal imenitnega slovenskega jezikoslovca. Izdal je l. 1822 v Celovcu: Sammlung solcher altslavischer Wörter, welche im heutigen windischen Dialekte fortleben. Še bolj znamenita je njegova učena knjiga: „Versuch eines Etimologikons der slavischen Mundart in Inner-Oesterreich“, katera je izšla v Celovcu. Jarnik je bil jako učen slovanski jezikoslovec, umeval je po večjem vse slovanske jezike in občeval s slovanskimi učenjaki. On je raztolmačil tudi oni slovenski napis na „vojvodskem stolu“

na gospevetskem polju. Nemški učenjaki so mislili, da je latinski, a Jarnik je dokazal, da je slovenski. Kot duhovnik je Jarnik pastiroval v Canjah pod Kernosom in kot župnik v Blatogradu, kjer je l. 1844 umrl, 70 let star. Od rokopisov v njegovi zapuščini je znamenit nemško-slovanski slovar in nekatere pesmi.

(Dalje prih.)

Smešničar l. Pijanca na glasu obiskala je bela žena smrt, da jegovo vina navzeto truplo pošlje v krtovo deželo. Ko sprevidi, da jej ne uide več, veli si prinesiti kupico vode studene in jo popije rekoč: „na smrtni postelji treba je spraviti se tudi z najbolj sovražnim nasprotnikom“ in je tako s sovražnico vodo spravljen umrl.

## Razne stvari.

(Znižana tarifa) obveljala je l. jan. t. l. pri tehtnici za seno v Mariboru. Za 100 kilo slame in sena, potem od kosti, prtenin, živine se plača po 3 kr., od ogelja, apna, krompirja in zrnja po 2 kr., od gnoja in kamenja po 1 krajcar, od vsega neimovanega po 3 kr.

(Ukradenega orožja) imajo pri sodnji v Bistrici mnogo: 28 enocevnih pušek, 7 dvocevnih pištol, 21 nožev, 1 helebardo in 1 sabljo.

(Gostilnica pogorela) je v Slanini „Hotel Berner“, prej g. Ogrizekova.

(Zoper volitev v okrajni zastop mariborski) so nemškutarji ugovarjali pri c. k. namestniji, a ta je ugovor zavrgla. Sedaj bode kmalu druga seja sklicana, da se izvoli načelnik in odbor, ker so to prvokrat nemškutarji zabranili s svojim pobegom iz zbornice. Pri drugi seji jim pa to ne pomaga nič, ker navzoči lahko tirjajo, da obvelja tukaj §. 38 srenjske postave od l. 1864. Nova volitev zavolj grofa Nugenta se pa ne more razpisati, dokler okrajni zastop ne odloči, ali se ima jegova odpoved sprejeti ali ne. Vsako drugo postopanje bilo bi nasprotno postavi o okrajnih zastopih od l. 1866.

(Svitli cesar) so morivca Blaža Kumberger in Franca Jagodič iz Šmarije pri Celji pomilostili in smrtno kazen spremenili v zapor na žive dni.

(Premoga) v celjskem rudarskem okrogu izkopali so lani 3,837.991 meterskih ali novih centov. Za cent je se spečalo l. 1877 po 33 kr. lani pa 32 kr.

(Železo štajersko in koroško) dobilo je večjo ceno, 3 fl. pri 1 toni.

(Naznanilo). Nekaj celjskih in okoliških nar. učiteljev izdavallo bode z novim letom nov list pod imenom: „Popotnik“. List za šolo in dom. — Izhajal bode list 15. in zadnjega vsakega meseca na celi poli ter bode stal po pošti sprejeman tri goldinarje na leto. Dopisi in naročnina blagovolijo naj se odgovornemu uredniku g. Jak. Lo-

panu, nadučitelju na okoliški šoli v Celju pošiljati.

(Iz Celja) se nam je doposlala sledeča smešnica: „Zakaj zima tako hudo razsaja in tako dolgo trpi?“ — „Ker še zmiraj v Celji imajo Jaga zaprtega“.

(Ubila ženska v Tezni pri Mariboru) bila je Ana Leber, znana kot tatinja, potepuhinja in ničvredna oseba. Svojega „znanca“ M. Zemljiča je sodnji ovadila, da je ta bil zaprt 2 leti. Iz ječe prišedši jo je zopet poiskal, 19. dec. zvečer po krémah klatil, jo na stezo zvalil in jo ubil. Zločinca so prejeli.

(Za družbo duhovnikov) so vplačali č. gg.: Slatinšek 24 fl., Planinšek 22 fl., Kunej Bapt 11 fl., Verk Henr., Beljšak, Godina in Ferk Mat. po 2 fl., Urek, Duplnik, Brglez, Vraz Ant., Zabukošek, Plešnik, Majcen, Heber, Bratuša, Potočnik Bl., Dornik, Juvančič, Voh, Vraz Jož. po 1 fl.

#### Loterijske številke:

V Trstu 27. decembra 1879: 44, 40, 24, 11, 16.  
V Lincu 62, 18, 4, 27, 44.  
Prihodnje srečkanje: 10. januarja 1880.

### Pridnega fanta

kateri je ljudsko ali nekoliko realno šolo z dobrim uspehom dovršil, močne krepke narave in 14 let star, se sprejme v špecerijsko štacuno

M. Berdajs-a v Mariboru.

### Podučiteljska služba

na četverorazredni šoli v Ljutomeru s plačo II. razreda se razpiše.

Prosilci slovenskega in nemškega učilnega jezika zmožni, naj vložijo svoje prošnje pravilno do konca januarja 1880.

Okrajni šolski svet v Ljutomeru

dne 24. decembra 1879.

Predsednik:

1—3

plem. **Premerslein.**

### Podučiteljska služba

je izpraznjena na trirazredni šoli v Središču (Polstrau) z letno plačo stalno 440 gld. začasno 330 fl.

Prosilci, slovenskega in nemškega jezika popolnoma zmožni, naj vložijo svoje prošnje do 20. prosinca 1880 pri krajnem šolskem svetu v Središču, pošta Polstrau.

Okrajni šolski svet v Ptuj 26. dec. 1879.

1—3

Predsednik: **Trautvetter.**

### Podučiteljska služba

izpraznjena je na dvorazredni šoli v Vurbergu (Warmberg bei Pettau) z letno plačo stalno 440 fl., začasno 330 gld. in prostim stanovanjem.

Prosilci slovenskega in nemškega jezika popolnoma zmožni, naj vložijo svoje prošnje do 28. prosinca 1880 pri krajnem šolskem svetu v Vurbergu, pošta Ptuj.

Okrajni šolski svet v Ptuj 30. dec. 1880.

1—3

Predsednik: **Trautvetter.**

## Deželna razstava v Gradcu l. 1880.

Meseca septembra 1880 bo v Gradcu deželna razstava. Obsegala bo pridelke poljedelstva in gojdarstva, izdelke rudarstva, industrije in obrta, umetnosti in umetniške industrije, znanosti in poduka. K tej razstavi pripuščajo se izvrstni proizvodi iz domače pa tudi iz tujih dežel. Dopisuje in poprašuje se pri generalnem (splošnem) odboru graškem pod napisom: Generalcomité der Landes-Ausstellung in Graz. Ondi se dobivajo podrobnejši načrti in pole za naglašanje tega, kar se hoče na razstavo poslati.

Generalni odbor deželne razstave v Gradcu 1880.

## PRESELITEV!

Uljudno podpisana usojata si čestitemu občestvu naznaniti, da sta svoje kupčijsko podjetje

dne 9. decembra 1879

preselila iz poštne ulice hiš. št. 34. kder je od junija lanskega leta bila pod trgovinskim znamenjem „pri volku“, sedaj v drugo hišo, namreč v

kolodvorsko ulico hiš. št. 97

pod trgovinskim znamenjem

„pri zamorecu“

(zum Mohren.)

V Celji dne 4. dec. 1879.

Matič in Plicker.

## Šmarnice naše lj. Gospe pr. Serca

in druge bukve, nove in stare, vežem močno, lepo in hitro, po nizkeji ceni. Tudi stare: „Missale romanum“ in „Breviarium romanum“ prevežem, v črno ali ružavo usnje, močno in lično. Od Šmarne račnam, ako jih zvežem v na pol usnje, 40 kr., od pozlačenih in čisto v usnje prešanih 60 kr., od pozlačenih z zlato obrezo 1 fl., takih pa v ružavo usnje vezanih fl. 1.40, od takih s koščnim križcem in ključanco fl. 1.70, ravno takih, pa z okvirjem fl. 2.30. Vsakim bukvam priložim nožnice in lepo podobo Device Marije, to pa brezplačno.

Za taka in jednaka bukvovezarska opravila priporočuje se najuljudnejše

**Janez Koprivec,**

bukvovezar v Brežicah (Rann)  
na Štajerskem.

1—3